No. 124. DINGSDAG 19 OCTOBER. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

GEDEPUTEERDE STATEN der provincie Drenthe, brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat is opengesteld de deelneming in het tweede onderdeel ten bedrage van f 29.000 van de geldleening ten laste der provincie, waartoe zij gemagtigd zijn bij besluit der provinciale Staten van 18 Julij 1856 no. 2, en dat het gedrukte berigt, bevattende de voorwaarden en de wijze waarop die deelneming kan geschieden, kosteloos verkrijgbaar is ten Gouvernementshuize te Assen en bij de verschillende gemeentebesturen in de provincie.

Assen, den 14 October 1858.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
H. H. A. SLUIS, l. Voorzitter.
W. ALINGH, l. Griffier.

OVERZIGT
der belangrijkste Gebeurtenissen.

19 October.

De Fransch Portugeesche kwestie is geschikt, althans op een stroobreed na en wel op deze wijze: het Hof van Lissabon laat het schip vrij en de kapitein insgelijks en zal de schadevergoeding, te bepalen door scheidsregters, betalen, mits de Fransche oorlogschepen vertrekken.

Onschuldige eisch, die Frankrijk welligt zal toestaan. Als de eene partij vraagt en de andere geeft, waartoe dan het wapen, dat gebruikt zou zijn bij eene weigering?

Intusschen geeft deze kibbelpartij veel stof tot belangrijke overdenkingen, vooral over een sedert *Adams* tijd, gewigtig punt: *het regt des sterksten*. *Kain* bragt het in practijk tegenover zijn broeder *Abel* — Keizer *Napoleon III* gebruikte het tegen den Koning van Portugal, maar die de sterkste is en dit toont, verdient daardoor nog niet de meeste achting.

De groote Potentaten handelen nog altijd niet staatkundig, als zij Staten van den 2e en 3en rang zekere minachting toonen Te regt vraagt men: zou Frankrijk wel onmiddelijk 2 a 3 oorlogschepen naar de Theems hebben gezonden, als de Britsche admiraliteit de zaak van het in beslag genomen schip moest beslissen?

Het zou zich althans wel eens hebben bedacht.

En wat zou Frankrijk wel zeggen, als om een weinig beteekenend geschil een Russische vloot voor Stokholm of een Engelsche voor Koppenhage verscheen, en daar dreigde te spreken door het kanon.

Bovendien — wanneer eene Regering van den tweeden rang gedurig gedwongen wordt, om hare regten te laten verkorten, dan beschouwen hare onderdanen dit al zeer ligt als een offer aan de nationale eer gebragt, en ten slotte komt ook het monarchaal principe in 't gedrang. Wie dat principe verkracht, 't zij in Napels of Lissabon, ondermijnt het direct in Frankrijk of Engeland.

Het schijnt zeker, dat te Tetuan in Marocco twee Europesche consuls, naar men zegt, belijders van de Israelitische godsdienst, zijn vermoord, en men verdiept zich zeer in de gevolgen van deze misdaad. Het blijkt hieruit ook, dat Marocco overgeleverd is aan de dweepzucht der Muzelmannen, die zich bij elke gelegenheid openbaart in haat tegen de Christenen.

Frankrijk, dit is zeker, zal eene schitterende voldoening eischen, en dat John Bull ook bij deze gelegenheid niet aan de achterdeur zal staan, is gemakkelijk te gelooven.

De Koning van Denemarken heeft een beleefden brief geschreven aan Keizer *Napoleon*, ter zake dat laatstgenoemde Monarch het lidmaatschap heeft aangenomen van eene wetenschappelijke instelling in Denemarken. Zijne Deensche Majesteit is te beleefder jegens Keizer *Napoleon*, wijl hij, zooals onze lezers weten, zeer lastig wordt gevallen door de Duitsche Staten. Hij hoopt gewis op diens hulp in tijd van nood.

Uit Britsch Indie zijn tot ons berigten gekomen en wel zeer gunstige voor de Engelschen. De oproerlingen werden in de jongste schermutselingen overal geslagen en verloren ook 30 kanonnen, die ze even te voren hadden veroverd. *Nenah Sahib* houdt zich nog altijd op zekeren eerbiedigen afstand van het Engelsche leger en een krijgsoverste *Purjah* werd totaliter geslagen.

De Prins van Pruissen zal in persoon den Landdag openen en dan den eed op de constitutie afleggen.

De Koning van Pruissen is te Leipzig aangekomen en zette van daar zijne reis naar Bamberg voort. Nog altijd blijft het een onderwerp van allerlei beschouwingen, in hoeverre de Prins van Pruissen aan de eischen der liberale partij zal toegeven. Hoogstwaarschijnlijk zal zijne houding menige teleurstelling uitlokken, iets, waaraan hij, die te veel hoopt, zoo dikwijls in de wereld blootstaat.

Nopens den jongen Israeliet *Mortara*, die, zooals onze lezers weten, eerst heimelijk door eene Roomsch-Catholieke dienstbode gedoopt werd, daarna door Pauselijke carabiniers uit zijns ouders huis werd geligt en te Rome in een Roomsch Catholiek opvoedingsgesticht werd geplaatst, leest men in de dagbladen verschillende berigten.

Van de zijde der ultramontanen wordt dienaangaande het volgende gemeld:

″De Paus heeft bevolen, dat de vader van den jeugdigen knaap gelegenheid zou hebben om zijn zoon te zien en te spreken, onder conditie, dat hij het kind niet zou mishandelen (alsof hij een Carabinier was!), en niets beproeven, om het kind tegen het Roomsch Catholiek geloof in te nemen.

″Geen gouvernement zal van den Souverein (zoogenaamden Stedehouder van Christus), vragen dat hij wetten verandere, die in zijne Staten steeds van kracht waren, alleen omdat Joden, ketters (dat zijn Protestanten) en wijsgeeren die wetten veroordeelen.

″De Catholieke Regeringen zijn overtuigd, dat de Paus en niet de dagbladpers, van God het regt ontving, om te beslissen wat meer of min regtvaardig is in de menschelijke wetten.

″Medelijden moet men met den vader hebben, die door de regtvaardige en heilige wet der Roomsch Catholieke kerk zich van zijn kind beroofd ziet, maar hij weet, dat zijn kind het goed heeft.

″De Roomsch Catholieke kerk zal het hem eenmaal teruggeven als een braaf Christen en als een liefhebbend goed onderwezen zoon.″

Belangrijke lessen en ernstige waarschuwingen zijn in deze regelen voor elk, die tusschen zijn geweten en God geen derde wil stellen, weggelegd. De Protestanten zoowel als de Israeliten kunnen er uit leeren, wat ze zijn in de schatting der ultramontaansche partij, en mogen wel toezien, dat zij steeds wakker blijven tegenover lieden, die, om eene ziel te brengen in den schaapstal van Rome, niet alleen kinderroof pleegt, maar zich daarop beroemt, en op elke klagt in overmoed antwoordt: de Paus beslist wat regt is.

Volgens de jongste berigten uit Rome, is alle moeite der Europeesche diplomatie, ten gunste van den jongen *Mortara*, vruchteloos geweest, en moet *Zijne Heiligheid* niet onduidelijk hebben te kennen gegeven, dat het geroofde kind zal blijven waar het is.

Het Fransche garnizoen te Rome zal versterkt worden met niet minder dan 1500 man. Inderdaad, de Paus wordt beter beschermd door de Fransche bajonetten dan het heilig vader- en huisregt van den eenvoudigen burger.

Dat de Amerikanen zich gaarne overgeven aan allerlei speculatie, is bekend — dat zij daarbij het artikel zedelijkheid niet altijd op de goudschaal leggen, is evenmin een geheim.

Dit hebben zij onlangs in Rusland (reeds vroeger met een enkel woord vermeld) op sterk sprekende wijze getoond, en wel in den aanleg van den spoorweg van Moskau op St. Petersburg. Nadat zij het terrein hadden opgemeten, kregen zij 648 kilometers, vroegen voor die lengte geld, ontvingen het en staken het in hun zak. Nu blijkt het, dat de weg slechts 554 kilometers lang is en dus een zevende van de geheele som te veel heeft gekost. Daar de Amerikaansche spoorweg-compagnie ook het tarief van de vervoermiddelen vaststelde en hierbij zeer natuurlijk de 648 kilometers behield, betaalden de goederen en de passagiers veel te veel.

Keizer *Alexander* is verschrikkelijk boos over deze ongehoorde opligterij, maar ziet zich verpligt om zijn toorn eenigzins te matigen, wijl zeer hooggeplaatste personen mede de handen uitstaken naar het verboden goed.

Dat geschiedde in het domme Rusland! maar wij hebben nog iets ergers mede te deelen.

Onze lezers weten van den Atlantischen telegraaf en hebben zich dikwijls met ons verdiept in bespiegelingen over het menschelijke vernuft, dat als 't ware een mondgesprek mogelijk maakt tusschen de oude en nieuwe wereld. Zij weten ook, dat de kabel, waarlangs onder den bodem der zee de menschelijke gedachte vliegt, eenigzins in 't ongereede is geraakt en in de jongste dagen slechts onverstaanbare teekenen overbragt.

Dat 's jammer — zei de geheele wereld, en zij hoopte beterschap, terwijl duizende heldere koppen zich stomp dachten op de oorzaak van dit wezenlijk onheil.

Maar ziet! daar komt nu eene regt ergerlijke jobstijding en vertelt ons zeer droogjes: ″de Atlantische telegraaf heeft nooit eene enkele depêche overgebragt en zelfs het woord der Koningin, waarmede die kabel werd ingewijd, het ″vrede op aarde in de menschen een welbehagen,″ was Amerikaansch bedrog, en het doel dier aardigheid niets anders dan om de actiën der Compagnie te doen rijzen.

Als Keizer *Alexander* dat hoort, zal zijn kwade luim wel een weinig bedaren, en zal hij moeten erkennen, dat de snuggere John Bull nog gevoeliger bij de neus is getrokken, dan de ruwe zoon van het in vele opzigten onbeschaafde Noorden.

Al is men in Turkije, meer dan te Rome, welwillend geweest in de zaak der teruggave van een Christenkind, is het niet bij alle aangelegenheden, dat die geregtigheid geschiedt. De hatti-humayoun wordt slecht toegepast; ten bewijze het volgende, dat door *le Nord* wordt medegedeeld.

In den hatti komt o. a. de volgende bepaling voor: Alle koophandel-, correctionele of criminele zaken, waarin Muzelmannen en Christenen gemoeid zijn, zullen behandeld worden voor gemengde regtbanken. De zitting zal in het publiek geschieden en de partijen en hunne getuigen zullen gehoord worden; deze laatste echter na het afleggen van een eed volgens hunne godsdienst.″

In den loop der maand Augustus viel het volgende voor: Een Kiaïa (administrateur) van het landgoed eens Pacha's geraakte in woordentwist met een Christen en wilde dezen met zijn sabel een houw geven. De vrouw van den Christen vloog tusschenbeiden, redde het leven van haren man, doch ontving zelve een zware wond. Er werd eene aanklagt ingediend en de kiaïa spoedig gevat. Toen de zaak voor de medjlis (eene regtbank die volstrekt niet gemengd is) kwam, werd den Christen gevraagd of hij Turksche getuigen had. ″Neen″ was het antwoord, ″wel Christenen″ — ″Gij hebt dus geene Turken?″ — ″Neen, maar...″ — ″Gij ontwijkt het antwoord″ — Na deze woorden wendde de kadi zich tot de regters en zeide: ″Gij ziet het, hij zelf zegt geene getuigen te hebben″ — en alle regters waren het daarmede eens. Het vonnis luidde, dat de vrouw geene wond had gekregen, omdat slechts twee honderd giaours daarbij aanwezig waren en geen enkel geloovige. Een Europesche consul heeft zich wel in de zaak gemengd, doch te vergeefs.

Een ander geval droeg zich aldus toe: Acht dagen geleden werd een Christen tuinman naar het paleis van den Mudir gebragt, die door een Turk met een yatagan in den buik gewond was, zoodat de ingewanden uit zijn ligchaam hingen. Dadelijk verklaarden vier Turken, dat hij van zijn wagen gevallen en daardoor gewond was. Hoewel een geneeskundige een tegenovergesteld rapport gaf, werd de misdadiger losgelaten en de arme Christen werd op straat geworpen, om daar zonder eenige hulp te sterven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 16 Oct. 0.80. El; † AP 7.75 Gew. 2 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 16 Oct. 5 voet 6 duim Rijnlands.

De regering heeft aan de Tweede Kamer ingezonden twee ontwerpen van wet, 1o. tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld voor een verhoogd bedrag van 1 millioen; en tot regeling van het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, over het dienstjaar 1858.

— Aan het slot der *memorie van toelichting tot het wetsontwerp omtrent den Noorder Spoorweg* heeft de regering haar voornemen tot bevordering van den aanleg der andere spoorweglijnen, die, naar hare meening, thans behooren te worden ondernomen, kortelijk medegedeeld.

Het komt haar voor, dat de aanleg noodig is van een spoorweg van:

a. Rotterdam, langs Dordrecht, Breda, Tilburg, 's Hertogenbosch en Helmond, naar Roermond of Venlo;

b. van een spoorweg, loopende van daar naar de Pruissische grenzen; en

c. van een spoorweg van Vlissingen, langs Middelburg, Goes en Bergen op Zoom, naar Rosendaal en Breda.

De weg uitgaande van Rotterdam zou aanvangen aan het station van den Rhijnspoorweg aan de Maas. Over de Maas te IJsselmonde, over de Oude Maas te Dordrecht en over de Maas te Roermond of Venlo zouden bruggen moeten worden gebouwd, en het Hollandsch Diep zou met eene stoomboot of een stoomvlot moeten worden overgetrokken.

De weg zou zich in Limburg aansluiten aan een aan te leggen spoorweg van Maastricht over Nijmegen naar Arnhem.

De lijn van Vlissingen naar Rosendaal en Breda zou zich aansluiten aan de lijn van Tilburg, 's Hertogenbosch, Helmond en aan den spoorweg van Rosendaal naar Antwerpen.

— Gedeputeerde Staten van Zeeland hebben zich met twee adressen tot den Koning en de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend, waarin met nadruk de belangen van Zeeland worden aanbevolen bij de regeling der door den Staat te verstrekken ondersteuning tot den aanleg van spoorwegen. Zij vertrouwen dat, wat men ook in het openbaar of in het geheim in het werk stelle, klaarblijkelijk met het doel om den aanleg van een spoorweg op eene van Nederlands beste zeehavens, de eenige zelfs die bijna ten allen tijde toegankelijk is, te verijdelen, doch welk pogen juist het belang van dien weg in een te helderder daglicht plaatst, de Staten-Generaal het onregt zullen willen en weten te verhoeden, dat Zeeland zou worden aangedaan, wanneer de Staat zich belangrijke offers zou getroosten voor den aanleg van spoorwegen ter verbinding van de verschillende deelen des rijks, doch Zeeland alleen daarvan zou uitsluiten.

— Men meldt uit Terschelling, dat de visscherij op de *Lutine* als geëindigd moet beschouwd worden, maar dat men thans nabij dat eiland eene overgroote menigte schelvisschen vangt, die tegen goede prijzen (f 8 50) naar Amsterdam wordt afgeleverd. Een visscher had, zoo verzekert men, 660 visschen in eene streek gevangen.

— Naar wij vernemen, is aan de heeren *Sloet* en *Reuch*-

(in dezer dagen door den minister van binnenl. zaken eene nieuwe gewijzigde concessie verleend voor den aanleg van den Noorder-spoorweg. Uit eene inzage dier concessie en eene vergelijking met de vroegere blijkt, dat, behalve eenige wijzigingen van meer ondergeschikt belang, in de plaats van de bepaling, dat de Staat voor 10 millioenen aandeel neemt in de onderneming, in de nieuwe concessie bepaald is, dat de Staat voor een derde aandeel neemt in het kapitaal van de naamlooze vennootschap, die volgens art. 68 opgerigt zal worden. Het bedrag dier deelneming echter kan de som van 10 millioen niet overschrijden.

Gr. Ct.

Breda, 13 Oct. De kadets der militaire academie hebben weder eenige onrust aan den dag gelegd, die zoodanig moet toegenomen zijn, dat die van het tweede zich eenparig tegen die van het derde studiejaar verzet hebben. Men verzekert dat de zaak streng onderzocht en de schul digen zonder onderscheid naar de verschillende regementen zullen gezonden worden.

Zwolle, 14 Oct. Groot was de verwachting toen men eenige maanden geleden vernam, dat een voornaam Engelsch handelshuis, hetwelk te Hamburg en elders op het vasteland *slagthuizen* op groote schaal had daargesteld, ook hier ter stede eene varkens-slagterij zoude vestigen, en het bleek dat men daartoe een zeer gelegen pakhuis van de heeren S. had gehuurd, hetwelk van land- en waterzijde te naderen, een groot gemak van heen en afvoer beloofde. Dit gebouw tot slagtplaats ingerigt zijnde, arriveerde ook spoedig het Engelsche personeel, deed zich hoogst fashionable voor, betrok kamers op een der aanzienlijkste standen, en nadat men commissie-koopers had aangesteld en alle gereedschappen, ook ter afzending en inpakking noodig, gereed waren, werd de eerste bezending 22 varkens geslagt, ingekuipt en verzonden.

Nu verliep er een aantal weken, en men hoorde van geene nieuwe slagting, tot dat men heden morgen ontwaar werd, dat het personeel, gisteren uit wandelen gegaan, niet in hunne woning was teruggekomen. De huisheer, wetende dat er vijf beladene koffers op hunne kamers gebragt waren, ging zich overtuigen en bevond ze er allen nog, maar, tot zijne teleurstelling, allen ledig.

Een onderzoek in het slagthuis gaf de overtuiging, dat van daar ook alle gereedschappen van eenige waarde verdwenen waren, en dus begint men nu te veronderstellen, dat deze groote zaak zal eindigen in alle stilte, terwijl de bedrijvers zijn vertrokken, zonder van hunne vrienden afscheid te nemen of hun adres achter te laten.

Men zegt dat de dag van hun vertrek, door al de varkens van Rouwveen en Staphorst en omgelegene plaatsen, door een jaarlijksch vreugdefeest, zal herdacht worden. Mogen de teleurgestelde boeren en burgers zich daar mede troosten.

Kamp. Ct.

Winschoten, 15 Oct. De sterke drank, de moeder van het meeste kwaad, heeft, naar men verneemt, te Zuidwending aanleiding gegeven tot eene gruwel voor welke onze pen huivert, bij het ter nederschrijven er van. Voor eenige dagen bij het inladen van turf, van het land, toebehoorende aan den landbouwer d. B . . . , maakten de arbeiders, waaronder twee gehuwden en twee ongehuwde personen en twee van het vrouwelijke geslacht, dat de gevulde jeneverflesch in hun midden kwam, tengevolge waarvan een meisje van ruim 20 jaren, dronken werd; de vier arbeiders hebben daarop — zoo men zegt — het meisje op eene onkiesche wijze mishandeld. Na eenige uren haar liggen gelaten te hebben, werd zij op eene kar huiswaarts gebragt. De vader van het meisje heeft de zaak aan de bevoegde magt overgegeven, welke dezelve thans streng onderzoekt.

Winsch. Ct.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Volgens *le Nord* heeft Frankrijk, behalve met Portugal, ook een geschil met Brazilië. Een te Fernambuco overleden fransch koopman heeft minderjarige kinderen achtergelaten. Graaf *Lemont*, de fransche konsul, verzegelde de nalatenschap; doch de braziliaansche regering betwistte den konsul het regt daartoe, op grond dat de braziliaansche wetten elk in Brazilië geboren kind van buitenlandsche ouders als Braziliaan aanmerken. De konsul wilde zijn regt handhaven, en toen verbrak de vrederegter van Fernambuco het zegel. Hierop nam de konsul vlag en wapen in en gaf van het voorgevallene aan zijne regering kennis.

— In de kapel van St. Cloud heeft 12 dezer de inzegening plaats gehad van het huwelijk van den hertog *van Malakoff* en de markiezin *de la Paniega*. De getuigen waren, van de zijde der bruid, de minister *Fould* en de markies *de Casa Riera*, van de zijde van den hertog, de ministers van oorlog en van buitenl. zaken. De plegtigheid werd, behalve door de keizerlijke familie, slechts door enkele Fransche en Spaansche hooge personaadjen en door lord en lady *Cowley* bijgewoond. Bij de receptie, die haar volgde, onderhielden zich HH. MM. met de meesten der aanwezigen. De jonggehuwden zijn den volgenden morgen naar Londen vertrokken.

ENGELAND.

Met onafgebroken ijver worden in Engeland de versterkingswerken voortgezet. De vestingwerken te Finbury zullen aanmerkelijk vermeerderd, en groote fortifikatiën te Gravesend aangelegd worden, om Londen, door het bestrijken van den Theems, te beschermen.

— De ramp der *Austria* herinnert aan de verschrikkelijke ongelukken ter zee, waarbij in de twintig jaren gedurende welke de stoomvaart tusschen de twee halfronden bestaat, dertien schepen verloren zijn gegaan. Zij zijn: 1o. *President*, lot onbekend, 130 menschen; 2o. *Columbia* de passagiers gered- 3o. *Humboldt*, de passagiers gered; 4o *City of Glasgow*, lot onbekend, 420 menschen. 5o. *City of Philadelphia*, de passagiers gered; 6o. *Franklin*, de passagiers gered; 7o. *Arctic*, gezonken, 322 menschen; 8o. *Pacific*, lot onbekend, 240 menschen; 9o. *Lyonnais*, in botsing gekomen met een andere boot, 165 menschen; 10o. *Tempest*, lot onbekend, 150 menschen; 11o. *San Francisco* gezonken, 160 menschen; 12o. *Central America*, gezonken 422 menschen; 13o. *Austria*, verbrand, 500 menschen. — IJsselijk 9 zeerampen hebben ruim 2500 menschenlevens gekost.

DUITSCHLAND.

Tot groote verbazing van allen die den vooruitgang in kennis en beschaving wenschen is het volgende feit waar: De oostenrijksche regering heeft het houden van wetenschappelijke kongressen in de hoofdstad van den keizerstaat verboden. De noodlottige invloed der klerikale partij heeft ook dezen reaktionnairen stap ten gevolge gehad.

— Uit Leipzig is een later berigt over den afloop van de mis aldaar ontvangen. Van de 180,000 stuk lakens en bucksking is niet de helft verkocht. Bij gebrek aan uitvoer, was dit mede het geval mer fijne wollen waren zoo als thibets, merinos, enz. Weinig beter was het met den afzet van half-wollen, damasten, orleans enz. Daarentegen was de omzet van Berlijnsche en Saksische gedrukte waren, alsmede van Engelsche kanten en tule zeer aanzienlijk. Daar de gewone koopers uit Moldavie en Wallachije, zoo mede uit Polen, waren weggebleven, was de vraag voor zijden stoffen uiterst gering en waren de prijzen zeer gedrukt. In ruwe wol werd weinig gedaan. De toevoer bestond enkel uit Oostenrijksche wol. Op de aldaar gehouden veiling der kredietbank kwam alleen Russische wol, die koopers vond. In pelterijen was het tamelijk stil.

ASSEN, 19 October.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Maandag, 18 Oct. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 64¾ percent. Dito 4 Ct. 98¾ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 105⅞ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 87¼.

Granen en Zaden.

Koolzaad prijshoudend, op November f 456. — Raapolie lager; op zes weken f 43¾. — Ongedroogde Rogge hooger; 126 ponds Pruissische f 193. — Overige Granen onveranderd.

In de vorige week had iemand, die in een slaaphuis alhier den nacht had doorgebragt, aan een ander, die daar mede 's nachts had geslapen, een zak met geld ontvreemd. De veldwachter *Postema*, daarvan onderrigt, zette dadelijk den dief achterna, en achterhaalde hem bij het huis van den Burgemeester, waar hij, hoe brutaal! een reispenning vroeg, om naar Meppel te komen.

— Het logement de oude Veenhoop te Smilde is j.l. zaturdag finaal geveild en met den omgelegen grond en eene huisplaats toegeslagen aan den heer *J. Wind*, logementhouder aldaar, voor eene som van f 10725-,,.

— Gelijk men uit het hierachter gevoegd verslag van de buitengewone vergadering der Staten van dit gewest zal zien, is het voorstel van Ged. Staten, om, naar omstandigheden, òf f 3500 òf f 5500 jaarlijks gedurende 20 jaren te verleenen als subsidie voor den geprojecteerden Noordelijken spoorweg, aangenomen.

Men kan rekenen, dat deze aanneming met algemeene stemmen is geschied, omdat de tegenstemmers waarschijnlijk hebben tegengestemd, niet omdat zij op zich zelf tegen het voorstel van Ged Staten waren, maar omdat zij wenschten het amendement van den heer *Pelinck*, ten gunste van de rigting over Hoogeveen, in discussie en stemming gebragt te zien.

Wij verheugen ons zeer over het besluit der Staten, en ieder in Drenthe zal voorzeker dit gevoel met ons deelen, daar, hoe vreemd de handelwijze van den Raad van Meppel in dezen ook moge geweest zijn, thans de van Drenthe gevraagde subsidie is verzekerd.

Wij hopen vurig, dat de Staten-Generaal het aangeboden wetsontwerp zullen goedkeuren en eene spoorweglijn tot stand kome, waarin ook Drenthe is opgenomen en dit gewest niet van hare zuster-Provincien wordt afgesneden en door deze als het ware afgestooten.

* **Dorkwerd**, 16 Oct. In den nacht van woensdag op donderdag j.l. heeft er, door middel van inbraak, in de pastorie alhier een brutale diefstal plaats gehad. De dief of dieven n. l. hadden een der vensters in eene den vorigen dag pas geverwde kamer door middel eener ijzeren rong (althans dit werktuig vond men des anderen daags 's morgens in de vensterbank) weten op te schuiven, en alzoo door middel van een tuinstoeltje de kamer weten binnen te klimmen. In die kamer, anders de gewone slaapkamer, vond men des morgens eene secretaire behoorlijk met den sleutel geopend en daaruit behalve eene lade met brieven, eene portemonnaie en portefeuille ontvreemd. Op de studeerkamer, alwaar de zoon sliep, heeft men een zilveren roomlepeltje en twee zilveren lepels gestolen: terwijl men van de bedplank der bedstede, waarin de predikant en diens echtgenoot sliepen, een wijnglas en van den stoel, vóór die bedstede staande van onder eenige kleedingstukken, de zak der Jufvrouw waarin een knipje met geld en de sleutels der beide secretairen, staande in de Kamer, waar de dief of dieven waren binnen gekomen, zich bevonden. Het schijnen in het huis kundige dieven, geweest te zijn, doch niet zoo kundig dat wij wisten, dat in de andere secretaire waarvan zij insgelijks den sleutel hadden, zich, naar men ons mededeelt, de zilveren Nachtmaals bekers enz. bevonden. In weerwil dat de dief schier het gansche huis bezocht heeft, hebben de bewoners niets vernomen en eerst bij 't opstaan ontdekte men alles . . . uitgenomen dader of daders!

Beijverde zich verleden jaar de rijks-politie hier, om aan het geregt twee personen over te leveren, die in een laten avond eenige appels uit de pastorie-tuin kaapten, thans is zij ook ter opsporing ijverig in de weer.

* **Zuidwolde**, 15 Oct. Heden werd alhier, onder begunstiging van schoon weder, de gewone najaarsmarkt gehouden. Dit jaar echter trof dezelve juist weder zamen met de markt te Ruinen, waardoor er, in vergelijking met andere jaren, weinig vee was aangevoerd. 't Aantal kooplieden was naar evenredigheid, waardoor er niet veel kon worden omgezet, hoewel desniettegenstaande het aangebodene tot tamelijk goede prijzen werd verkocht. Wij hopen, dat de poging van 't bestuur dezer gemeente, om in 't vervolg den tijd tot het houden der markten te verplaatsen gelukke, opdat niet weder de ongunstige omstandigheid ontsta, dat èn de markt van Ruinen èn die van Zuidwolde op eenen dag gehouden worden.

* **Nijholtpade**, 17 Oct. Als eene bijzonderheid verdient van hier gemeld te worden, dat door den landbouwer *Foppe E. de Vries* alhier, een aardappel is gerooid, die bij weging bevonden is eene zwaarte te hebben van 6 oncen.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

* **Lutten**, 15 Oct. Heden verneemt men, dat de alhier beroepen kandidaat de heer J. *A. Herman*, zich bereid verklaard heeft, om de betrekking als herder en leeraar in deze gemeente aan te nemen.

* Door de Chr. Afgescheidenen zal hier eene bijzondere school opgerigt worden. Het gebouw is uitbesteed en reeds een onderwijzer benoemd. Godsdienstige bezwaren tegen het staatsonderwijs schijnen de eenige drijfveer te zijn. Men vindt onder hen, hoewel een klein getal, die daarom hunne kinderen in geen jaar ter school hebben gezonden.

* **Gasselternijveen**, 16 Oct. Heden werd alhier de nieuwe kerk opgenomen door den heer Hoofd-Ingenieur van den waterstaat in deze provincie. Men verneemt, dat, na verandering van enkele dingen, de kerk is goedgekeurd. Weldra zal men dus de oude, werkelijk te kleine kerk, vooral tijdens den winter, met de nieuwe verwisselen.

REGTSZAKEN.

Kantongeregt te Meppel.

13 Oct. C. H. te Rotterdam, wegens 4 overtredingen, daarstellende het door een ondernemer van diligencediensten bezigen in zijne diligencedienst van een wagen op vier wielen van meer dan drie ellen hoogte, veroordeeld in vier boeten, ieder van f 20,,; — K. de B. te Steenwijkerwold, wegens het laten weiden van acht schapen op een tusschen slooten gelegen weg, veroordeeld in eene boete van f 4,, ten bate van de gemeente Vledder.

RAADSVERGADERINGEN.

VERVOLG

van het verslag der Raadsvergadering van de Gemeente Dwingelo.

Zitting van 5 October.

De Voorzitter verklaart, dat ZEA. in de onschuld zijns harten, aan den heer *Bloemberg* gezegd had, dat de Commissie de begrooting niet noodig had, op eene hernieuwde vraag daarom zoude ZE.A. dezelve gaarne hebben overgegeven, terwijl ZE.A. verder het dagelijksch bestuur tracht te verdedigen, tegen de beschuldigingen in het verslag nedergelegd.

De heer *Heppener* zegt eene dusdanige onschuld des harten niet te kunnen begrijpen, daar hij niet gelooft dat er een Burgemeester is, die in goeden ernst zal durven verklaren, dat bij het nazien eener rekening het overleggen eener begrooting eene noodelooze formaliteit is. Een vernieuwde aandrang zoude mogelijk ten gevolge gehad hebben hetzelfde antwoord, hetwelk de Commissie ten deel viel bij het nazien der rekening van 1856: „G ij z ij t g e e n e G e d. S t a t e n." ZEd. verklaart, dat de Commissie in geene discussie wenscht te treden over dit verslag, dan nadat het eindverslag zal zijn opgemaakt; thans alleen vraagt de commissie, of het dagelijksch bestuur al de door de Commissie noodig geoordeelde bescheiden zal overleggen.

De Voorzitter verklaart zulks te zullen doen, waarop de Commissie voorstelt de behandeling der rekening te verdagen tot de volgende week, hetwelk wordt aangenomen.

Aan de orde verklaart de Voorzitter de begrooting over het jaar 1859. De heer *Heppener* verklaart, dat ZEd. wenscht eene andere behandeling der begrooting als in vorige jaren en wel dat dezelve in eene Commissie vooraf onderzocht wordt, hetwelk wordt aangenomen, terwijl na het voorlezen der begrooting en eenige algemeene inlichtingen, tot leden dier Commissie worden benoemd de heeren *Heppener*, *Hessels* en *Bloemberg*.

Burgemeester en Wethouders brengen ter sprake het voortdurend stilstaan der school te Lhee, daar geen provisionele onderwijzer te erlangen is, wel had de onderwijzer *Jansen* te Leggelo aangeboden alle dagen na 4 uur te Lhee eenmaal school te willen houden en des Zaturdags tweemalen, maar zulks konde niet worden aangenomen, dewijl daarvan de kinderen te Lheebroek niet konden

DE VERTELLER ENZ.

Miss SAINT CLAIR onder de Roovers

In het gebergte bij Como.

De nacht was duister; de laatste fakkel van een' onzer leidslieden was uitgebrand, en hij had juist eene kleine lantaarn aangestoken, die ik hem voorhield, toen eene barsche stem van uit de struiken een Aspetta! brulde. Ladroni! riep onze leidsman ontsteld, terwijl een man ademloos op ons afkwam en mijnen muilezel in den teugel viel. „Roovers! roovers!" riep ik den oversten en zijne echtgenoot toe, die met den anderen leidsman een goed eind' vooruit waren. „om Gods wil, redt u door de vlugt!" — Zij hoorden mijne waarschuwing en waren met den leidsman, die aan den staart van een hunner dieren ging hangen, in korten tijd uit het gezigt. De hijgende booswicht, die mijnen muilezel vast hield, riep dreigend:

profiteeren wegens de verre distantie in het donker, maar dat men voorstelt den onderwijzer *Tuitman* naar Lhee te zenden, totdat daar een vaste onderwijzer zal zijn aangesteld, en in de hoofdschool het tegenwoordig bestaande aan te houden.

De heer *Heppener* vraagt, of dan nog niet lang genoeg geduurd heeft de slechte staat van het onderwijs in de hoofdschool, hetwelk overal, zoowel bij het schoolbestuur als bij de ouders, met een zwarte kool staat aangeteekend. daaraan zal hij nimmer zijne toestemming geven en wordt daarin ondersteund door den jongsten Wethouder. Hij vraagt verder, of het dagelijksch bestuur een provisionelen vasten onderwijzer weet? en zoo neen, dan vraagt hij of het dan toch nog niet beter is, dat ruim 50 kinderen onderwijs kunnen genieten, dan dat allen van onderwijs verstoken zijn? Hij vindt daarom het aanbod van den onderwijzer *Jansen* zeer aannemelijk, maar ook niet langer dan totdat in een provisionelen onderwijzer zal zijn voorzien.

De heer *Klaassen* verdedigt met al zijn vermogen de belangen van de kinderen van Lheebroek, terwijl de heer *Nijsingh* aanmerkt, dat men uit twee kwaden het beste moet kiezen en de keus dan niet twijfelachtig kan zijn, waarop Burg. en Weth. worden uitgenoodigd dienovereenkomstig de noodige maatregelen te nemen en nopens de bezoldiging met den onderwijzer *Jansen* in overleg te treden.

Verder wordt tot niet geringe blijdschap van den Raad door de heeren *Wichers* en *Hessels* medegedeeld, dat zij de brug naauwkeurig onderzocht hebben en dat dezelve in zeer voldoenden toestand is en eene reparatie van f 200" voldoende zal zijn om eene uitnemende brug te erlangen.

Wordt besloten Burg. en Weth. uit te noodigen een dag te bepalen, waarop de geheele Raad met den timmerman *Haveman* een onderzoek naar den toestand der brug zal doen.

Niets meer aan de orde zijnde wordt de vergadering gesloten.

BUITENGEWONE VERGADERING

DER PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE.

Zitting van 18 Oct. 1858.

Te ruim elf uur opent de Voorzitter de vergadering. Er zijn 32 leden tegenwoordig; afwezig zijn de heeren *de Jonge* en *van Holthe van Echten.*

Op voorstel van den Voorzitter wordt overgegaan tot de benoeming van een waarnemenden griffier, daar de griffier door ongesteldheid verhinderd wordt zijne functien waar te nemen.

Tot waarnemend griffier wordt gekozen de heer Mr. N. *Alingh*, met 31 stemmen, terwijl 1 stem was uitgebragt op den heer *Sluis*.

De Voorzitter deelt mede, dat de geloofsbrieven van het nieuw benoemd lid, den heer Mr. *J. L Tonckens*, zijn ingekomen, benoemt de heeren *Sluis*, *Oosting* en *L Carsten* in commissie om dezelve te onderzoeken en schorst inmiddels de vergadering.

Na eenigen tijd wordt de vergadering weder geopend, en brengt de evenbedoelde commissie, bij monde van den heer *L. Carsten*, rapport uit; zij adviseert tot toelating. Dienovereenkomstig wordt besloten. De heer *J. L. Tonckens* wordt binnengeleid, legt de gevorderde eeden af en neemt zitting.

Er wordt overgegaan tot het trekken der afdeelingen.

Aan de orde wordt gesteld het voorstel van Ged. Staten, betrekkende het subsidie, te verleenen voor den Noorder-spoorweg, hetwelk luidt als volgt:

"De zaak van spoorwegverbinding voor Drenthe is een onderwerp, waaromtrent Uwe Vergadering bij herhaling hare belangstelling heeft doen blijken.

"Het laatst bleek daarvan in de zomervergadering van dit jaar, door de aanneming van het voorstel van één uwer medeleden, den heer A. *Roelink*. — Wij leggen ter tafel over de stukken, waaruit blijkt van het gevolg, dat door ons aan dat voorstel gegeven is. Daaruit zal Uwe Vergadering zien, dat wij in de onmogelijkheid zijn, daaraan vooreerst eenige verdere uitvoering te geven.

"Latere gebeurtenissen maken ook, naar ons inzien, die uitvoering overbodig.

"Het is U bekend wat wij bedoelen: wij herinneren die gebeurtenissen dan ook slechts kortelijk.

"Er is aan de HH. *Sloet* en *Reuchlin* door de Regering concessie verleend tot den aanleg van een spoorweg van Arnhem over Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel, Assen, Groningen, Leeuwarden, Franeker naar Harlingen, met twee zijtakken, de eene van Zutphen over Enschedé naar de Duitsche grenzen, de andere van Zwolle naar Kampen.

"De acte van concessie is gedrukt en verspreid. Wij nemen den inhoud daarvan als bij U bekend aan. Daaruit blijkt van de belangrijke offers, die het Rijk brengt in het belang eener spoorwegverbinding, waardoor inzonderheid de vijf provinciën zullen worden gebaat, welke door de spoorweglijnen zullen worden doorsneden.

"Van die provinciën, in de eerste plaats van de gemeenten, die als raak- of verbindingspunten hierboven zijn genoemd, vraagt de Regering als blijk van belangstelling, de medewerking in bijdragen aan het Rijk toe te kennen, om dit tegemoet te komen in de bestrijding der kosten die het zich oplegt.

"De billijkheid dezer vraag is algemeen erkend. Een overleg van de H.H. Commissarissen des Konings in de provinciën Friesland, Groningen en Drenthe, heeft, nadat Gelderland en Overijssel hadden aangeboden 20 jaar lang f 50,000 tot dat einde te willen leveren; er toe geleid dat over de eerstgenoemde drie provinciën een bedrag naar evenredigheid der bevolking is omgeslagen, en ieder in de zijne heeft op zich genomen de bijdrage van het provinciaal aandeel te bevorderen.

"Drenthe zal, volgens dat plan, 20 jaar lang moeten leveren f 7500.-, eene som die wij, het belang der provincie in aanmerking genomen; zeer matig gesteld achten.

"Aan Assen en Meppel, als in dit gewest de bij uitnemendheid belang hebbende gemeenten, is door den heer Commissaris des Konings van dit gewest voorgesteld ieder tot die som gedurende het gesteld getal jaren jaarlijks bij te dragen f 2000.-, terwijl wij ons, op de voordragt van Zijn Hoog Edel Gestr., bereid hebben verklaard, aan U voor te stellen het te kort komende te nemen ten laste der provincie.

"Het Bestuur van Assen heeft het belang dier gemeente gereedelijk erkend: het heeft gaafweg verleend de van haar gevraagde bijdrage. Dat van Meppel heeft, na lang weifelen, besloten 40 jaar lang f 500 toe te staan, onder voorwaarde, dat het stationsgebouw in de onmiddelijke nabijheid van de bebouwde kom dier gemeente zou worden daargesteld. — Deze bijdrage past niet in het sijsteem van 't aangegaan overleg, in zoover een grooter aantal jaren is aangenomen; — ze beloopt in effecte ook slechts nagenoeg het ¼ van de bijdrage die gevraagd was.

"Wij hebben te vergeefs getracht het Bestuur te bewegen, om toe te staan 't geen van Meppel was verlangd.

"Nu heeft echter het Bestuur der gemeente Hoogeveen uit eigen beweging aangeboden 20 jaar lang f 2000 bij te dragen, voor 't geval de lijn over Hoogeveen mogt worden gelegd. — Die lijn heeft dit voordeel, dat ze niet langer is en over hoogere min kostbare terreinen zal loopen.

"In ieder geval is niet verkregen, en was ook van de betrokkene gemeenten naar onze overtuiging niet te vergen de geheele som, die Drenthe zou bijdragen.

"Wij komen met vertrouwen van U de aanvulling vragen uit provinciale fondsen. Bekend als wij zijn met het gevoelen der Staten omtrent het belang der provincie bij spoorwegverbinding, en met de wetenschap, dat die verbinding voor Drenthe niet beter te verkrijgen is, dan ze nu wordt aangeboden; voorts in de overtuiging, dat, gaat deze gelegenheid voorbij, daarmede welligt tevens het uitzigt op zulk eene verbinding voor goed verloren gaat, zullen wij niet U opnouden met te betoogen het belang der provincie, het nut of de noodzakelijkheid der van U gevraagde hulp.

"Wij stellen U voor:

ten behoeve van den aan de H.H. *Sloet* en *Reuchlin* geconcessioneerden spoorweg, loopende uit den Rijnspoorweg te Arnhem, over Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel, Assen, Groningen, Franeker, naar Harlingen, met een zijtak van Zutphen, over Enschedé naar de Duitsche grenzen, en met dergelijken zijtak van Zwolle naar Kampen. — uit provinciale fondsen toe te staan, als bijdrage ter tegemoetkoming van het Rijk in de offers die het zich daarvoor oplegt, 20 jaar lang:

a. eene som van f 3500 voor 't geval op het aanbod van Hoogeveen de lijn over die gemeente mogt worden gelegd;

b. eene som van f 5500, voor 't geval 't aanbod van Hoogeveen mogt worden afgeslagen — in dit laatste geval, onder het beding dat de bovenbedoelde door Meppel aan het rijk toegezegde bijdrage zal komen ten voordeele der provinciale kas,

in beide gevallen zóó, dat de eerste jaarlijksche bijdrage zal worden betaald in den loop van het jaar, waarin de geheele lijn van Arnhem naar Harlingen zal zijn in exploitatie gebragt.

"Wij hebben de eer, de hierbijgaande stukken in betrekking tot het voorstel ter kennisneming aan Uwe Vergadering aan te bieden."

De griffier leest 1o. een extract uit de notulen van den Raad van Assen, waarbij een subsidie van f 2000" jaarlijks gedurende 20 jaren wordt toegestaan; 2o. een brief van dien Raad over hetzelfde onderwerp, dien eigen morgen ingekomen; 3o. een besluit van den Raad van Meppel, waarbij een subsidie van f 500" jaarlijks gedurende 40 jaren wordt verleend; 4o. een besluit van denzelfden Raad, waarbij bij genoemd besluit wordt gepersisteerd; en 5o. een besluit van Hoogeveen, waarbij jaarlijks eene subsidie van f 2000" gedurende 20 jaren wordt toegestaan, zoo de spoorweglijn over Hoogeveen gelegd wordt.

De heer *J. T. Homan* wijst, naar aanleiding van den brief van den Raad der gemeente Assen, op de groote onbillijkheid, die er in gelegen is, dat, terwijl Meppel nog niet de helft betaalt van hetgeen van haar is gevraagd, Assen de volle subsidie zal moeten voldoen, terwijl die gemeente ook haar aandeel in het Provinciaal subsidie zal moeten opbrengen; hij stelt mitsdien, bij wijze van amendement, voor om het tweede lid van het voorstel van Ged. Staten aldus te lezen:

"*b.* Eene som van f 7500—" voor 't geval 't aanbod van Hoogeveen mogt worden afgeslagen — in dit laatste geval, onder het beding, dat de bovenbedoelde door Meppel aan het Rijk toegezegde bijdrage zal komen ten voordeele der Provinciale kas, en dat door de gemeente Assen eene gelijke bijdrage en op denzelfden voet aan de Provinciale kas zal worden verstrekt, in plaats van de door haar beloofde f 2000—" twintig jaren lang."

De heer *Pelinck* geeft te kennen, dat het hem en zeker alle de leden ten hoogste bevreemd heeft, dat Meppel niet het gevraagde subsidie heeft verleend. Hoogeveen heeft daarentegen groote belangstelling getoond. Hij zoude daarom wel willen, dat er van zijde der Staten iets gedaan werd, om den aanleg over Hoogeveen te bevorderen: men moet niet aan iemand een weldaad opdringen, waarin hij geen belang stelt, maar men moet hem helpen, die toont voor eene zaak belangrijke offers over te hebben.

Hij stelt daarom voor, het voorstel van Gedep. Staten aldus te wijzigen:

"Wij stellen U voor, ten behoeve van den aan de heeren *Sloet* en *Reuchlin* geconcessioneerden spoorweg uit de Provinciale fondsen toe te staan, als bijdrage aan het Rijk ter tegemoetkoming in de offers, die het zich daarvoor oplegt, twintig jaar lang eene som van f 5500, voor 't geval de lijn over de gemeente Hoogeveen worde gelegd, en die gemeente, benevens de gemeente Assen, overeenkomstig het harerzijds gedane aanbod elk eene bijdrage van f 2000 jaarlijks, 20 jaar lang verstrekken, terwijl de eerste jaarlijksche bijdrage zal worden betaald in den loop van het jaar, waarin de geheele lijn van Arnhem naar Harlingen zal zijn in exploitatie gebragt."

Deze beide amendementen worden, op voorstel van den heer *Sluis*, op het bureau ter inzage der leden nedergelegd en de vergadering inmiddels een kwartier uurs geschorst.

Na wederopening ontstaat eenige discussie over de vraag wat eerst in omvraag gebragt zal worden of de voorgestelde amendementen of, zooals steeds bij de Staten gebruikelijk was, het oorspronkelijk voorstel.

Het voorstel, om het amendement van den heer *Pelinck* in behandeling te brengen, als het meest afwijkende van dat van Ged. Staten wordt verworpen met 22 tegen 9 stemmen, terwijl de heeren *van Echten van Holthe* en *Pelinck* zich buiten stemming hielden.

Tegen waren de heeren *A. Homan*, *Denning*, *L. Carsten*, *Roelink*, *v. d. Wijck*, *Nijsingh*, *A. Prins*, *Meursing*, *J. Prins*, *de Milly*, *Alingh*, *Hellinga Tonckens*, *L. Homan*, *Nijenhuis*, *v. Veen*, *v. d. Vlies*, *W. L. Tonckens*, *Hoenderken*, *C. W. E. Kijmmell*, *W. F. Kijmmell*, *Kniphorst* en *Vos*.

De heer *J. T. Homan* dringt er alsnu op aan, dat de vergadering ook uitmake, of zijn amendement al dan niet vóór het voorstel van Ged. Staten in behandeling zal komen.

De Voorzitter stelt mitsdien voor, om het vooorstel van Ged. eerst in behandeling te nemen. Dit wordt aangenomen met 21 tegen 11 stemmen, terwijl de heer *van Echten van Holthe* zich buiten stemming hield. Tegen waren de heeren *Sluis*, *J. T. Homan*, *Oosting*, *Pelinck*, *J. L. Tonckens*, *L. Homan*, *Willinge*, *Vos*, *H. J. Carsten*, *Roelink* en *v. d. Wijck*.

Het voorstel van Ged. Staten wordt daarna in omvraag gebragt en onveranderd aangenomen, met 26 tegen 7 stemmen.

Tegen waren de heeren *Pelinck*, *Willinge*, *Caspers*, *W. F. Kijmmell*, *H. J. Carsten*, *Slingenberg* en *van der Wijck*.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de Voorzitter in naam des Konings, deze buitengewone vergadering der Staten van Drenthe.

ADVERTENTIEN.

Voorspoedig bevallen van een' welgeschapen Zoon J. M. WITSEN ELIAS, geboren VAN DIESEN.

Groningen, 15 October 1858.

Gieten den 17 October 1858. Bevallen van eenen Zoon D. H. HEERSPINK—HITJER.

Heden morgen omstreeks half vijf uur overleed, tot onze groote droefheid, na eene ziekte van acht dagen, alhier ten mijnen huize, waar hij eenige dagen was komen doorbrengen, onze waarde Oom, de heer Mr. MENNO SCHAAFF GRATAMA, Raadsheer in 't Provinciaal Geregtshof van Groningen, weduwenaar van Vrouwe JOHANNA FREDERICA RUTGERS, in den ouderdom van ruim 57 jaren.

Assen den 16 October 1858.

Mede uit naam mijner broeders,
L. OLDENHUIS GRATAMA.

Denari subito!" Tot antwoord sloeg ik hem de lantaarn zoo duchtig tegen het gezigt, dat hij, niet kunnende zien, terug viel en het licht uitging. Spoedig spoorde ik mijn' muilezel met den spitsen stok aan, en deze, zich uit de hand des roovers losrukkende, draafde weg. Omdat ik bespeurde, dat niemand mij vervolgde, dacht ik het gevaar ontkomen te zijn. Mijn dier draafde goed door. Ik zag licht, hetwelk ik voor de fakkel van den overste hield, en reeds verheugde ik mij over mijne ontkoming, toen ik, het licht bereikende, mij eensklaps midden onder eene bende gewapende roovers bevond. Ik verwachtte een' oogenblikkelijken dood, en smeekte derhalve, terwijl ik hun ongevraagd mijne beurs overgaf, vurig om mijn leven. Zij verlangden echter, zonder op mijne bede te letten, mijn horologie en mijne beurs, en toen ik hen verzekerde, dat ik hun alles gegeven had, wat ik van waarde bij mij droeg, verklaarde mij de hoofdman, na eene korte beraadslaging met de overigen, dat ik hun een' brief aan mijne vrienden zoude geven, waarin ik moest schrijven, dat zij den roovers 1000 kroonen voor een losgeld betalen zouden. Dezen brief zoude hij door twee roovers laten bezorgen; indien zij het geld kregen, dan zoude ik uitgeleverd worden aan hem, die mij kwam halen; kregen zij het niet, dan moest ik sterven. Alle tegenbedenkingen waren vruchteloos; de hoofdman deed papier, pen en inkt brengen, en ik schreef een' brief aan den overste Cleveland, naar Cadenabia. Daar het echter mogelijk kon'e zijn, dat de overste deze plaats door zijne vlugt niet aangedaan had, gaf ik den raad, dat men den brief verder aan lord L. zoude brengen. Men kan denken, dat ik mijne vrienden om de spoedigste hulp verzocht, wijl de roovers mij volstrekt niet meer dan vijf uren tijds wilden vergunnen, omdat zij, zoo zij voorgaven, nog eenen grooten marsch moesten doen, om een' anderen roof te plegen en de bende spoedig moest uit elkanderen gaan, om de geregtsdienaren, die hen op het spoor waren, te ontwijken. Te vergeefs verzocht ik, dat, in geval mijne vrienden het losgeld niet spoedig genoeg verzamelen konden, zij mij liever mede zouden nemen, terwijl ik hen verzekerde, dat mijne vrienden, indien men hun slechts tijd gunde, zekerlijk mijn losgeld zouden betalen. — Maar de hoofdman was onverbiddelijk. "Indien hij zijne bedreigingen niet punktelijk vervulde, zeide hij koeltjes, zoude hij nooit een losgeld krijgen; daarom moest hij ook, als hij eens zijn woord gegeven had, om een' gevangene op een bepaald uur te vermoorden, zijn woord gestand doen. — Ja, nog kort te voren, was hij genoodzaakt geweest, eene vrouw om te brengen, welker bloedend lijk op den berg lag, omdat men haar losgeld niet op den bepaalden tijd gebragt had." Ik ijsde bij de gedachte, dat dit, binnen weinige uren, ook mijn lot konde wezen.

Hoezeer ik echter den dood vreesde, beving mij ook nog eene andere, en meer verschrikkelijke vrees: want een der roovers had eene dreiging geuit, die het bloed in mijne aders deed stollen. Voordat ik den brief schreef, verklaarde ik den hoofdman, dat, dewijl ik mijne eer hooger achtte dan mijn leven, ik, indien hij mij niet voor dezelve instond, geen penning voor mijn leven wilde geven. Hij beloofde mij, zoo veel mogelijk, te beschermen, want hij bewonderde den moed en de stoutheid, die ik

Een ZELDZAAM GOEDKOOPE UITGAVE, van een
WOORDENBOEK VOOR ALLE STANDEN, is de

VOLKS-ENCYCLOPÆDIE.

behandelende Kunsten en Wetenschappen, de levens van beroemde mannen en vrouwen, nijverheid, fabrieken, stoomwezen, stoomwerktuigen, landbouw, veeteelt, tuinbouw, bloemen, kruiden, gewassen, enz. enz. door

EENE VEREENIGING VAN ZAAKKUNDIGEN.

Dit werk is een **volledige vraagbaak**, die men bij duizende, dagelijks voorkomende zaken, kan raadplegen. Zoowel de GELETTERDE als de KOOPMAN, de WINKELIER, LANDBOUWER als de AMBACHTSMAN vinden in dit boek beknopt datgeen bijeen, waarover zij anders uitgebreide werken zouden moeten naslaan. De uitgegeven Afleveringen leveren een doorslaand bewijs, hoe in eene beperkte ruimte vele zaken bij weinige uitgebreidheid d e g e l i j k kunnen behandeld worden. De prijs is **zóó laag gesteld**, dat deze een ieder tot den aankoop zal aanmoedigen. De uitgave geschiedt bij maandelijksche Afleveringen van **zes en negentig Pagina's compressen druks**, die à **DERTIG CENTS**, bij inteekening, berekend worden. De nu verschenen Afleveringen 1—9 zijn bij alle Boekhandelaren ter inzage voorhanden.

H. A. M. ROELANTS, *Uitgever.*

Onze beminde broeder en behuwd-broeder JAN KRUIMS HOLTHUIS, weduwenaar van G. J. AUKEMA, overleed heden, na eene langdurige ongesteldheid, in den ouderdom van bijna 40 jaren, nalatende een Zoontje.

Roden den 17 October 1858.

Uit aller naam,
A. HOLTHUIS.

Het Armbestuur

der R.-C. Gemeente alhier is voornemens, op Woensdag den 20 October de gewone driemaandelijksche COLLECTE te houden.

Assen den 19 October 1858.

Namens het Armbestuur,
M. MICHELS.

Let wel!

De aangekondigde VERGADERING van het Zend.-Gen., — Afdeeling Classe Assen, — te houden in Peize op den 21 October a.s., — wordt om gewigtige redenen **UITGESTELD**, tot nadere bekendmaking.

Vries, 18 Oct. 1858.

Namens het Best. der Afd.,
A. MAAGH MEIJER, Secr.

Hulponderwijs.

In de OPENBARE SCHOOL te *WOLVEGA*, waar één Hulponderwijzer en één aankomende Kweekeling werkzaam zijn, wordt nog een ***KWEEKELING of HULPONDERWIJZER*** verlangd, de eerste tegen *f* 100—„, de laatste tegen *f* 200—„ jaarlijksche belooning, terwijl zich voor dezen waarschijnlijk ook wel de gelegenheid zal aanbieden tot het geven van eenig ***PRIVAAT-ONDERWIJS.***

SOLLICITANTEN naar beide betrekkingen worden uitgenoodigd, zich voor den 31 October 1858 in persoon of schriftelijk bij het GEMEENTE-BESTUUR van Weststellingwerf aan te melden.

Alle, zoo bekende als onbekende, **SCHULDEISCHERS** van den bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Assen van den 27 Julij 1858 in **staat van Faillissement** verklaarden ***HENDRIK JOUKES RONNER***, logementhouder te Smilde, de *bevoorregte* en de *pand* of *hypotheek* hebbende daaronder begrepen, worden bij dezen door den CURATOR

opgeroepen,

om in persoon of bij gemagtigden te verschijnen in de bijeenkomst, welke ***op DONDERDAG den vierden November e.k, des voormiddags ten 10 ure***, onder voorzitting van den Edel Achtb. Heer REGTER-COMMISSARIS gehouden zal worden in de gewone gehoorzaal der Arrondissements-Regtbank te Assen, ten einde alsdan hunne **SCHULDVORDERINGEN** ter verificatie aan te bieden.

Assen den 15 October 1858.

De Curator,
Mr. A. J. TONCKENS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente Hoogeveen —

Maken bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat bij de op Dingsdag l.l. in de openbare Vergadering van den Raad dier Gemeente plaats gehad hebbende **LOTING**, de **AANDEELEN No. 10 en 35, in de** GELDLEENING ten laste van meergemelde Gemeente, groot f 35.000—, vastgesteld bij Raadsbesluit van den 16 Augustus 1850, en geautoriseerd bij Koninklijk besluit van den 28 dezer maand, no. 44, zijn aangewezen, om op den 1sten Mei 1859 te worden afgelost.

En zal deze na gedane aflezing aan het Gemeentehuis worden aangeslagen en wijders bij herhaling in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* opgenomen.

Hoogeveen den 17 October 1857

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Burgemeester,
A. ZEPER.
De Secretaris,
H. J. CRULL.

Nieuweroord.

Op e.k. Donderdag den 21 dezer, des voormiddags te 10 ure, zullen ten huize van GEESJE WARMELS aan het Noordsche Schut te Hoogeveen, ten verzoeke van de heeren A. DE WILDE en Cie, publiek worden verhuurd:

a. 500 akkers **BOEKWEITVEEN**, gelegen nabij het Mekelmeer, en

b. Een **HUIS**, te Nieuweroord, waarin eene ***BAKKERIJ en KRUIDENIERSAFFAIRE*** worden uitgeoefend, met de er bijbehoorende 50 roeden **BOUWLAND**.

De Verhuring van het HUIS geschiedt voor 3 jaren.

Westerbork den 14 October 1858.

Notaris: Mr. J. T. KIJMMELL.

BIJ GESLOTEN BRIEFJES

te Huur,

voor den tijd van **vijf jaren**, in te gaan St. Petri, den 12 Mei, en St. Jacobi 1859:

Eene beste ***ZATHE*** en ***LANDEN***, bestaande in ***WEI-, BOUW-*** en ***HOOILANDEN***, benevens ***HEIDEVELD***, met ***HUIZING*** en ***SCHUUR*** cum annexis, aanwezig te Oldeholtpa; — zamen groot, volgens kadaster, ruim drie en veertig bunder, waaronder ongeveer tien bunder uitmuntend best ***HOOILAND***, en ongeveer vijf bunder ***VEENLAND***, zeer geschikt tot V e e n b o e k w e i t e n; — bewoond en gebruikt wordende door ANNE GERRITS DE VRIES.

De conditiën liggen ter lezing ten huize van REINT J. VAN WIJLAND te Oldeholtpa, terwijl de briefjes franco moeten worden ingeleverd vóór of op den 2 November 1858, ten huize van den WelEerwaarden Zeer Geleerden heer A. L. KIERS, Predikant bij de Hervormden aldaar.

Na bekomene regterlijke authorisatie, zal ten verzoeke van de Weduwe en Erven F. STOKER te Assen, publiek worden verkocht:

1o. Een ***HUIS*** met twee ***WONINGEN, ERF*** en ***SCHUUR***, waarin eene zeer uitgebreide ***bakkersaffaire*** en ***koornhandel*** wordt uitgeoefend, staande en gelegen in het midden der stad Assen aan de Kruisstraat, voor allerlei winkelnering zeer geschikt, aan twee zijden door de publieke straat begrensd, voorzien van PUT, REGENBAK en verdere geriefelijkheden, thans in gebruik bij H. KOOPS en de weduwe voormeld.

2o. Een ***TUIN***, gelegen aan den Steegeweg, groot 09 roeden 30 ellen.

3o. Een kamp ***BOUWLAND*** aan den Veeneweg, groot 84 roeden 50 ellen.

4o. Een ***TUIN*** aan den Veeneweg, genaamd **PRENTENKAMP**, groot 16 roeden 40 ellen.

5o. Een perceel **WEILAND**, gelegen aan den weg van het Veeningerland, groot 23 roeden 70 ellen.

6o. Een perceel **BOSCHGROND** aan denzelfden weg, groot 47 roeden.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
Notaris.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 15 Oct. TARWE. Poolsche bij partij iets hooger; Roode bij gerijf onveranderd; 132 ℔ bonte Poolsche f 325; 133 ℔ dito f 330; 132 ℔ roodbonte dito f 310; 134 ℔ bonte dito f 330 bij gerijf; 127 ℔ oude bonte dito f 314 bij gerijf; 134 ℔ Lubecker f 314. — ROGGE. Gedroogde ruim prijshoudend met goeden handel, ongedroogde bij gerijven iets hooger; 126, 128 ℔ nieuwe Pruissische f 189, 193; 118 ℔ Archangel f 172; 114, 116 ℔ nieuwe Petersburgsche f 164, 170. — BOEKWEIT stil; 133 ℔ Holsteinsche f 205; 113 ℔ fijne dito f 176. — KOOLZAAD £ ½ lager; op 9 vaten Olie in October £ 75½; Nov. £ 76. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE flaauw; op 6 weken f 43¾; Vliegend f 42½; 1o. Nov. f 42, ¼, 43; December f 42½, ¾, ½; Mei f 43; 42¾. — LIJNOLIE niet williger; op 6 weken f 32¼; Vliegend f 31; 1o. Nov. f 30¾, ½; Dec. f 31, 30¾; Voorjaar f 31½, ¼. — HENNEPOLIE op 6/w. f 38¾; Vliegend f 37½. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 82 a f 87. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 11 a f 14.

SCHIEDAM, 15 Oct. MOUTWIJN f 14¾ met minder verkoopers. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f 18¼ a f 18¾ per vat contant bij partij.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	15 Oct.	16 Oct.
Nederl. W.S.	2½	64 13/16	64 13/16
—	3	76 11/16	76¾
—	4	98⅞	98 11/16
Amort. Synd.	3½		
Handelm.	4½	142	141⅞
O. I. Leening	4		
Aand. H. Spw.			
— R. —	4½	101¼	
Ned. B.			169
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	106¼	106⅛
Dito 1831/33	5	91¼	91¼
Cert. 1840	4	86¼	86 5/16
— Stieglitz	4	86¼	
— Nieuwe	4		
— 5o Serie	5	97 13/16	97 13/16
— 1855 6eS.	5	101 13/16	102
— van Ass.	6	66⅞	

	pCt.	15 Oct.	16 Oct.
Polen,			
Aand. fl 500	f	158¼	
Obl.	4	81 15/16	81¾
Spanje, Obl.	1½	30⅜	30 5/16
Obligatien	3	46	45¾
Binnenl.	3	41¾	41⅝
Amortisable		11 15/16	11⅞
Bewijz. Coup.		6	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
— —	4	63	
— Metal.	5	77⅝	77½
— Rente A.	5	87 3/16	87¼
— Nation.	5	78	77 15/16
— —	2½	39½	39 9/16
Belgie, Cert.	2½		53
Rothschild	2½		53½
Portug., Obl.	3	46½	46 9/16
Brazilien	5	101	
Weener aandeelen	4		

15 Oct. Met uitzondering der Spaansche fondsen, die of[...] nieuw williger en der Ecuadors, die iets flaauwer waren, [...] de markt bijna als gisteren.

16 Oct. Bij weinig affaire was de stemming algemeen iets minder geanimeerd.

---

bij de poging om den roover, die mij het eerst had aangevallen, te ontkomen, had beroond, en ik was zulk eene brave ragaza, dat hij alles voor mij doen zoude, wat in zijne magt was. Echter voegde hij er bij, dat het niet altijd in zijne magt stond, vrouwen te beschermen, wijl de ongehuwden onder de bende, iedere vrouw, die in hunne handen viel, als hunnen buit beschouwden. Eindelijk beloofde hij mij toch, dat hij mij eer zelf den dolk in het hart zoude stooten, dan toegeven dat ik mishandeld werd.

Dit gesprek had onder wege plaats, toen hij naast mij reed, terwijl de overigen op eenen kleinen afstand volgden. Intusschen kwamen wij bij het rooverhol aan, hetwelk in eene rots, en zoo goed achter steenen en struiken verborgen was, dat men zelfs niet het minste spoor eener woning konde ontdekken. Door den ingang moesten wij bijna op handen en voeten kruipen, en kwamen toen in een ruim vertrek, waar de vrouw van den hoofdman het avond-eten voor de bende bereidde. Zij was eene der schoonste vrouwen, die ik immer gezien heb, en zij moest mij doorzoeken, of ik nog iets van waarde bij mij had.

Zij deed mij allerlei vragen over mijne kleeding, mijn vaderland, mijne minnaars en voornamelijk over de wijze hoe ik in dit bosch gekomen was, en voegde er dan, zonder een antwoord af te wachten, bij, dat de priester haar gezegd had, dat alle Engelschen ketters en van den duivel bezeten waren, hetwelk de oorzaak is, dat zij zoo door de wereld zwerven — en zij wilde gaarne weten, of het dan toch waar was, dat zij van den duivel bezeten zijn?

(*Vervolg hierna*)

Volgens *le Patrie* heeft de heer Bertsch een woekerdiertje ontdekt op het diertje, dat op de bijen leeft. Het beeld van dezen opgezetene werd photographisch verkregen en daarna duizend maal in lengte vergroot, dus een millioen maal in oppervlakte.

Er is dus weer een bekende te meer in de anders nog zoo weinig gekende schepselen-wereld, die zich aan on[s] ongewapend oog onttrekt.

Laatstleden Woensdag is te Antwerpen een Engelsch[...] man, aldaar wel bekend om zijne excentriciteit, op d[en] toren der groote kerk geklommen, voorzien van een v[e]rekijker, teleskoop enz., om, zoo als hij zeide, de k[o]meet van Donati van naderbij te kunnen zien. Boven [op] den toren gekomen, oordeelde hij den afstand die [hem] van het schitterende gestarnte scheidde, altijd nog te gr[oot,] waarom hij den haan van den toren beklom, en daar [van] 5 tot 8 uur bleef zitten. Het behoeft niet gezegd te w[or]den, dat dit vreemde schouwspel eene menigte nieuwsgierigen uitlokte, en dat de dwaze Engelschman dien a[vond] te Antwerpen meer oogen tot zich trok dan de pracht[ige] komeet.

GEDRUKT BIJ **GRATAMA** te ASSEN.